Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl
cittaslow

Datum	26 januari 2023
Nummer	2023-02-
Datum commissievergadering	7 februari 2023
Datum raadvergadering	21 februari 2023

OPLEGGER

Registratienummer	0000326899
Onderwerp	Zienswijze Strategische Agenda MRDH 2023-2026
Portefeuillehouder	Drs. A.P.J. van Hemmen
Uiterste behandeldatum (+reden)	21 februari 2023 (uiterste datum indienen zienswijze is 10 maart 2023)
Eerdere besluitvorming	Strategische Agenda 2018-2022, 23 april 2019
Samenvatting voorstel	**Besluit** De gemeenteraad besluit om: 1. In te stemmen met het concept-ontwerp van de Strategische Agenda MRDH 2023-2026 'Met elkaar, voor elkaar'; 2. Op de strategische agenda een zienswijze in te dienen op basis van bijgevoegde concept brief met kenmerk 0000310630. **Samenvatting** Iedere vier jaar stellen de 21 gemeenten in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH) een strategische agenda vast. Grootste opgaven voor de komende vier jaar zijn de consequenties van de groei van het aantal inwoners, de omschakeling naar een nieuwe duurzame digitale economie en het herstel van het openbaar vervoer (OV) na de coronamaatregelen. De opgaven zijn uitgewerkt in zes opdrachten. Om de effectiviteit binnen de beperkte middelen te vergroten is gekozen voor een beperking van het aantal taken. Bij de visie hierop is rekening gehouden met de algemene maatschappelijke tendens van brede welvaart, duurzaamheid en klimaat.
Bijlagen	1. (concept) zienswijzenbrief met kenmerk 0000310630; 2. Aanbiedingsbrief MRDH van 16 december, kenmerk 97739; 3. (concept-ontwerp) Strategische Agenda MRDH 2023-2026 'Met elkaar, voor elkaar'; 4. Memo MRDH van 24 november met reflecties en adviezen op agenda vanuit de beide bestuurscommissies; 5. Brief van beide adviescommissies aan AB van 29 november met een reflectie op de strategische agenda; 6. Brief AB MRDH aan beide advies- en bestuurscommissie van 16 december met een reactie op de adviezen en reflecties; 7. Amendement op tekst blz. 40 agenda met als titel 'werken, groen en wonen in balans'.
Advies commissie	

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord opmerking: A. de Vos griffier	A.P.J van Hemmen voorzitter

Voorstel
Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor:
1. In te stemmen met het concept-ontwerp van de Strategische Agenda MRDH 2023-2026 ‘Met elkaar, voor elkaar’ (bijlage 3);
2. Op de strategische agenda een zienswijze in te dienen op basis van bijgevoegde concept brief met kenmerk 0000310630 (bijlage 1).

Inleiding
Iedere vier jaar stelt de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) een strategische agenda vast. Dit gebeurt nadat de zienswijzenprocedure met de gemeenteraden is gevolgd. Op 22 december 2022 heeft het AB het concept-ontwerp van de Strategische Agenda 2023-2026 'Met elkaar, voor elkaar' aangeboden. De agenda brengt focus aan in de kerntaken versterken economisch vestigingsklimaat en verbeteren van de bereikbaarheid.
Het eerste hoofdstuk is een reflectie naar de factoren die richting geven en van invloed zijn op de koers voor de komende periode. Het gaat hierbij om vier regionale opgaven: de groei (400.000 inwoners), vernieuwen economie (digitalisering en verduurzaming), kwaliteit van de regio (brede welvaart) en herstel van de regio (corona en OV) in relatie tot diverse maatschappelijke opgaven en crisissen. Deze vier opgaven zijn uitgewerkt in zes opdrachten. Deze zijn hierna puntsgewijs bij de argumenten en kanttekeningen verder toegelicht. Een algemene reactie richting de MRDH is opgenomen in bijgevoegde concept zienswijzenbrief (bijlage 1).

Beoogd effect
Doel van de strategische agenda is een regionale visie op te stellen voor het vernieuwen van de economie en verbeteren van de bereikbaarheid. Het werken aan deze kerntaken is nauw verbonden aan de duurzame en economische maatschappelijke opgaven en moet bijdragen aan de brede welvaart van de regio en haar inwoners.
De MRDH bestaat uit de Vervoersautoriteit met een eigen organisatie voor beleid en uitvoering, die zelfstandig deze wettelijk opgedragen taken uitvoert. Het taakveld ‘economisch vestigingsklimaat’ heeft een kleine uitvoeringsorganisatie die bekostigd wordt vanuit de gemeentelijke inwonersbijdragen. Economie kent een breed terrein aan thema’s en taken. Hierdoor dreigt versnippering met een beperkte slagkracht. De strategische agenda gaat daarom uit van een focus op enkele hoofdtaken, waardoor de efficiency en effectiviteit groter moeten worden.

Argumenten
1.1 Investeren in bereikbaarheid
Deze opdracht is de kerntaak van de Vervoersautoriteit en staat grotendeels in het teken van de maatschappelijke opgaven die voortvloeien uit de verstedelijkingsopgave. Belangrijke randvoorwaarde bij binnenstedelijk bouwen is de directe beschikbaarheid van hoogwaardig OV (openbaar vervoer). Viersporigheid van de verbinding Leiden-Dordrecht (Oude Lijn) is hier de belangrijkste opgave waar andere ontwikkelingen aan zijn gekoppeld. Regionaal belang is hierbij ook de ruimtelijke kwaliteit voor het gedeelte Delft-Schiedam in het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. In de zienswijzenbrief is aandacht voor inpassing en compensatie gevraagd.
Belangrijk voor Midden-Delfland die voortvloeien uit deze opdracht is het verbeteren van de bereikbaarheid van de Greenport in Westland. Dit is onderdeel van afspraken met het Rijk.
Brede welvaart krijgt bij deze opdracht concreet vorm doordat niet meer primair van automobiliteit wordt uitgegaan, maar van bereikbaarheid. Hierbij is ook aandacht voor de bereikbaarheid van dorpen met OV, fiets of alternatieve vormen van mobiliteit. Tevens is nadrukkelijk de bereikbaarheid van de groenblauwe landschappen als opdracht benoemd. In de zienswijzenbrief is hier vanuit de positie van Midden-Delfland op gereageerd.

1.2 Toekomstbestendige economie stimuleren
Het aanbrengen van focus in de economische samenwerking is bij deze opdracht goed zichtbaar. De (nieuwe) economie staat onder druk door een te kort aan deskundige arbeidskrachten. In het verleden is al gestart met de ontwikkelingen van mbo- en hbo-campussen, zoals Equestrum en de World Horti Campus. De relatie onderwijs-arbeidsmarkt, mede ook in samenwerking met Lentiz, krijgt

in de komende periode meer beleidsmatige aandacht en ondersteuning. Extra aandacht hierbij is er voor de Greenport, waarbij ook de nauwe samenwerking met de Greenport West-Holland in stand blijft.

1.3 Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren
Deze opdracht laat de omschakeling zien van automobiliteit naar bereikbaarheid. Lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit bieden kansen om de bereikbaarheid te verbeteren en tegelijkertijd ook bij te dragen aan een lagere milieubelasting. Concreet voorbeeld is ook de aanleg van het metropolitane fietspad Naaldwijk-Delft.
Deze opdracht vraagt een proactieve inzet om diverse partijen bij elkaar te brengen om te komen tot innovatieve oplossingen. Het gaat hierbij dan om de reguliere aanbieders van OV, partners binnen sociaal domein voor mogelijke combinaties met doelgroepen vervoer en werkgevers. Bij deze opdracht moeten de nieuwe technische mogelijkheden van digitalisering omgezet worden naar een praktische toepassing bij het verbeteren en op elkaar aansluiten van de verschillende vervoersmogelijkheden.

1.4 Vernieuwen van werklocaties
De groei van de regio vraagt tegelijkertijd ook extra werkgelegenheid. Tegelijkertijd staat de beschikbare ruimte voor werklocaties onder druk. Onlangs is een nieuwe strategie voor werklocaties vastgesteld. Dit document is een regionale visie waar werklocaties behouden moeten blijven en op welke wijze wordt omgegaan met het omzetten van de bestemming bedrijven naar wonen. Op dit thema heeft de MRDH een adviesfunctie richting de provincie. Ruimte voor werklocaties moet gevonden worden in een betere benutting van de huidige bedrijfsterreinen en de mogelijkheid van dubbel gebruik, voor zover dit past binnen de milieuzonering en het provinciaal ruimtelijk beleid.

1.5 Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk
In regionaal verband is de komende jaren sprake van diverse grote werkzaamheden in de verschillende vervoerssystemen. De Vervoersautoriteit MRDH heeft een belangrijke taak om de bereikbaarheid in stand te houden. Informatievoorziening hierover naar inwoners en bedrijven is daar een belangrijk onderdeel bij. Een verhoogde inzet wordt bij deze opdracht gepleegd in het op peil houden van de bereikbaarheid met vrachtverkeer van de Greenports en de haven.
Tegelijkertijd investeert de regio in het verbeteren van het netwerk voor fietsen. Voor Midden-Delfland relevant voor het Bijzonder Provinciaal Landschap dat voor woon-werkverkeer en recreatief fietsverkeer gebruikt kan worden. Daarnaast blijft de regio zich inzetten voor het verbeteren van de verkeersveiligheid met fysieke maatregelen en gedragsbeïnvloeding. In de concept zienswijzenbrief is het belang hiervoor vanuit duurzaamheid en gezondheid opgenomen. Bij het verbeteren van het fietsnetwerk is het ook wenselijk om de kosten van beheer en onderhoud goed te regelen. Voor Midden-Delfland is dat een extra aandachtspunt doordat een groot gedeelte van het netwerk in het landschap is gelegen, waarbij de eenmalige eigen bijdrage voor aanleg en de reguliere kosten van beheer en onderhoud niet altijd zonder ingrijpende keuzes vanuit de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gedekt kunnen worden.

1.6 Herstellen van het OV-systeem
Als gevolg van de corona-maatregelen in de afgelopen jaren is het gebruik van het OV aanzienlijk minder geworden. Hier is sprake van een daling van 5 à 15%. Daar de uitgaven exploitatie OV de hoogste kostenpost is binnen de MRDH is deze daling ook direct van invloed op alle taken van de Vervoersautoriteit. Vooralsnog is de insteek voortzetting van de huidige maatregelen uit het Transitieprogramma corona en OV. Tegelijkertijd is ook overleg met het Rijk voor extra vergoeding en bespreken mogelijkheden vervoerders om kosten te besparen. Minimale handhaving van huidige aanbod is wenselijk om de groei van de regio te blijven faciliteren. In de praktijk zal dit lastig blijven. In de concept zienswijzenbrief is aandacht gevraagd om in ieder geval lijn 33 te handhaven, daar dit de enige verbinding is die de dorpen met elkaar verbindt en tegelijkertijd toegang geeft naar de stadscentra waar onze inwoners veelvuldig gebruik van maken.

Kanttekeningen

2.1 Investeren in bereikbaarheid dient evenredig verdeeld te zijn
Het uitwerken van de vier regionale opgaven in opdracht concentreert zich op de binnenstedelijke woonlocaties bij OV-knooppunten en de belangrijkste economische locaties. Hier liggen ook de grootste regionale opgaven. Tegelijkertijd richt de regio zich op het versterken van de brede welvaart. De beperkte financiële middelen maken keuzes noodzakelijk. Om te voorkomen dat bij alle afwegingen hierin de woningbouwopgave en economische toplocaties als enige prioriteit krijgen is in de zienswijzenbrief aandacht gevraagd om een integrale benadering vanuit de zes opdrachten.

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt vraagt inzet buiten de kerntaken
De strategische agenda heeft als uitgangspunt een focus op een beperkt aantal thema's binnen de kerntaken van de MRDH. De opdracht toekomstige economie stimuleren is grotendeels gebaseerd op het versterken van de relatie onderwijs en arbeidsmarkt. De MRDH zal hier meer als netwerkorganisatie moeten gaan functioneren om overheid, bedrijfsleven en onderwijs met elkaar te verbinden en tegelijkertijd gebruik te maken van de sociale netwerken voor om- en bijscholing van mensen. In onze contacten bij de MRDH zullen wij deze brede samenwerking blijven stimuleren. Goed voorbeelden zijn de business-driven campussen die via Lentiz zijn opgebouwd, zoals de brede ontwikkeling van het internationaal hippisch kennis- en innovatiecentrum Equestrum.

2.3 Regio laat eigen doelen CO2-uitstoot
De MRDH heeft in het verleden eigen ambities voor de stikstofuitstoot vastgesteld. Gekozen is om aan te sluiten bij de (inter)nationale normen. Hiermee is sprake van een concentratie op de eigen kerntaken van de Vervoersautoriteit. Tegelijkertijd blijft het verlagen van de milieubelasting wel in beeld. Beleidsmatig wordt dit gedaan door meer aandacht voor andere vormen van mobiliteit. In de zienswijzenbrief is aangegeven dat met deze beleidswijziging ingestemd wordt.

2.4 Opdracht werklocaties voor Midden-Delfland nauwelijks relevant
Deze opdracht is voor de ruimtelijke inrichting voor Midden-Delfland beperkt van toepassing. De werklocaties voor bedrijfsterreinen, winkels en MKB zijn opgenomen in bestemmingsplannen. Nieuwe locaties zijn niet voorzien. Relevantie is aanwezig bij eventueel omzetten van bestaande locaties naar woningbouw, daar dan compensatie verplicht is. Daarnaast is het voor onze inwoners wel relevant daar zij op locaties in de regio werkzaam. Deze locaties moeten ook met meerdere vormen van vervoer goed bereikbaar zijn.

2.5 Stijgen kosten beheer en onderhoud mobiliteitsnetwerk zijn zorgelijk
De ambitie om het regionale mobiliteitsnetwerk te versterken staat financieel onder druk. De rijksbijdrage is beperkt en stijgt niet mee in verhouding. Hierdoor is een steeds groter deel van het budget bestemd voor beheer en onderhoud. Tegelijkertijd is een groter budget nodig om aan de toenemende vraag door stijging aantal inwoners en meer gebruik OV te voldoen. De ambities uit deze opdracht kunnen worden onderschreven. Dit met de kanttekening dat voortdurend sprake is van het maken van keuzes. Hierbij is ons uitgangspunt dat het verbeteren van de economische toplocaties en woonlocaties uit de verstedelijkingsopgaven niet ten koste mag gaan van de huidige locaties in onze dorpen en het landschap. Vanuit het onderschrijven van de principes van de brede welvaart dient bij het stellen van prioriteiten een evenwicht behouden te blijven.

2.6 Herstel OV-systeem kan een tijdelijke opdracht zijn
Binnen de strategische agenda is het herstellen van het OV-systeem een bijzondere opdracht. Uitgangspunt is dat deze opdracht in 2023 en 2024 afgerond kan worden. In hoeverre dit mogelijk is, zal in de toekomst moeten blijken. In de huidige situatie is nog sprake van een opgaven van 133 miljoen euro. Een combinatie van maatregelen wordt ingezet om dit financiële gat te dichten. In de loop van 2023 blijkt of dit voldoende is, of dat andere keuzes noodzakelijk worden.

Financiën

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

Vervolgstappen

Een schriftelijke reactie als zienswijze is bij dit raadsvoorstel gevoegd. Tot en met 10 maart kunnen de 21 gemeenteraden een zienswijze indienen. Volgende fase is het formeel vaststellen van de strategische agenda als sturings- en visiedocument voor de MRDH, met de volgende fasen:

- 19 april: behandeling adviescommissies
- 26 mei: besluitvorming algemeen bestuur

Op basis van deze zienswijzen wordt de Strategische Agenda 2023-2026 aangeboden aan het AB van de MRDH 12 juli 2019.

Consequenties

Juridisch relatie Omgevingswet

De Planwet Verkeer en Vervoer legt de Vervoersautoriteit de verplichting op een verkeers- en vervoersplan op te stellen. Binnen de MRDH is dat de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid 2016. Deze agenda is geïncorporeerd in de voorliggende strategische agenda. Bij het inwerktreden van de nieuwe Omgevingswet vervalt deze wettelijke planverplichting. Met het ondersteunen van de Strategische Agenda 2023-2026 blijft hiermee wel een verkeers- en vervoersplan bestaan, echter zonder een wettelijk verplichte basis.

Communicatie strategische agenda

De strategische agenda is een gezamenlijke visie op de maatschappelijke opgaven vernieuwen economie en bereikbaarheid. Hiermee is ook direct sprake van een belang voor inwoners. De agenda kent een hoog abstractieniveau en betrokkenheid van andere overheden, waardoor een eigen gemeentelijke communicatie naar inwoners van beperkte meerwaarde is. Dit is een dilemma dat binnen de MRDH bij bijna alle besluitvormingsonderwerpen geldt en ook van toepassing is voor iedere gemeente. Externe communicatie vindt zoals gebruikelijk plaats vanuit de MRDH. Op 7 juli is een thematische vergadering van het AB. Tijdens die vergadering vindt overleg plaats of aanvullende gemeentelijke communicatie en ondersteuning wenselijk en mogelijk zijn.

Focus op kerntaken

Het vergroten van de slagkracht en aanbrengen van een focus op de kerntaken heeft diverse consequenties voor onze gemeente. Voorbeelden hiervan zijn het verminderen van de inzet op groenblauwe leefomgeving en vrije tijdseconomie. Hieraan gekoppeld vult de MRDH haar netwerkfunctie in door de provincie te attenderen op haar kerntaken voor de groenblauwe leefomgeving, zoals ook al is verwoord in de tussenevaluatie voor het Bijzonder Provinciaal Landschap ‘Mag het onsje meer zijn?’. In de concept zienswijze is hierop ingegaan vanuit de noodzaak te blijven zorgen voor een integrale ruimtelijke benadering en het versterken van het economisch vestigingsklimaat.

Een tweede opgave waar de ondersteuning voor wordt verminderd is het bestuurlijk netwerk energie (RES, Regionale Energiestructuur). Afbouw van dit netwerk is opgenomen. De wijze waarop is nog niet bekend. Gezien het belang van de energietransitie en de nationale indeling in RES’en wordt hier in overleg met betrokken partijen gewerkt aan voorstellen hoe dit netwerk te vervolgen.

Reactie college op commissiebehandeling